

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Bibliotheca Smithiana, Seu Catalogus Librorum D. Josephi
Smithii Angli Per Cognomina Authorum Dispositus**

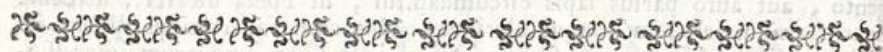
Pasquali, Giovanni Battista

Venetiis, 1755

Diogenes Laertius [i]

urn:nbn:de:gbv:45:1-844

ne. Quid dicam quod nemo magis ad veritatis appetitionem, & religionis observantiam, sapientiaeque verae cognitionem hortatur. Quid quod nemo magis ab ingratitude in verum Deum, in prosperis & in adversis rebus deterret, sine cujus rei observatione, nec quemquam ad optatum finem, bonumque perventurum existimo, nec patitur quemquam injuria damnari, aut meritum ejus cognosci, nec aliud Dei esse unum cultum, nisi qui innocenter exhibetur, beatam vitam dilucidissime demonstrat, & innumera alia cognitu dignissima recenset, omnia humanitati tuae cognitissima. Nec digniora umquam arbitratus sum apud Tarsum, aut apud illas artium omnium inventrices athenas scribi potuisse; quod si qua diversa de Dei veri cognitione videbuntur, nec mirum esse debet, cum ut Cicero ait, varias esse hominum opiniones intelligamus. Legeris igitur & auctoritate tua protexeris, cui tamen equidem tribuo, ut si confirmaveris, nec alius opponere possit. Nec fugit te variis rebus impeditissimum, atque hunc librum utpote notissimum, majoribus tuis negotiis habendum; sed decet interdum magnos viros devotissimis servitoribus obsequi, & seriae ac magis necessaria possidere. Tu inter tantos labores Catonem imitaris, qui aut Homerum, aut aliumve quemquam librum in Senatum deferbat, ut nullum tempus optimis studiis vacuum esset, si quando a consiliis cessaret. Et Julium Caesarem quamvis bellis pluribus, & minis gallicis vexatum, tamen studiis statutam horam repetere solitum; itaque non indigne feres tantum a nobis petatum onus, quod si senserimus non displicuisse, per multa alia ad te dirigemus. Vale.

DIOGENES LAERTIUS [1]

VITAE ET SENTENTIAE EORUM QUI IN PHILOSOPHIA PROBATI FUERUNT.

Venetis MCCCCLXXV. per Nicolaum Jenfon Gallicum.

Benedictus Brognolus [2] generosis patriciis Venetis Laurentio Georgio, Jacoboque Baduario [3] salutem plurimam dicit.

Timonem ferunt, optimi Juvenes, cum ex eo Aratus quaesisset, quoniam pacto opera Homeri, quae sine menda essent, comparare posset, respondisse, si in aliqua antiqua exemplaria incidisset, non autem in ea, quae jam ab aliquo fuissent emendata; quod videlicet aggressi castigare ea volumina volentes ipsa corrigere depravassent. Hoc nescio an factum sit ut possit dici super Diogene Laertio, quem, ut iussistis, suscepi recognoscendum. Nam pro viribus quidem dedi operam, ut ad eam integritatem ipsum reducerem qua traductus fuit: sed ad hujuscemodi rem quae procul dubio est utilissima, opus est etiam tum judicio quodam non mediocri, quod ex tenuitate doctrinae meae sentio quam in me sit exiguum; tum etiam

[1] Editio princeps.

[2] Ejus natale solum fuit Lemniacum, Arx municissima Venetorum in Veronensi ditione. Utriusque Linguae peritissimus extitit, ac per quinquaginta annos publico conductus stipendio Venetiis eloquentiam docuit. Decessit anno Sa-

lutis MDII, cujus in parentalibus Baptista Egnatius ejus discipulus luculentam orationem habuit, typis Aldinis editam ipsomet mortis anno.

[3] Uterque ex familiis Nobilibus, atque Patritiis, amboque Benedicti discipuli.

etiam animo aliis curis vacuo, ac aliquanto spatio temporis, quæ ex lectionibus meis & publicis & privatis aliisque occupationibus quam parce mihi tribuantur, ut ipse taceam, vos mihi testes estis, qui optime nostis, quam raro ac difficulter mihi unquam detur otioso esse. Sed utcumque sit, quod ad me attinuit, pro suscepti muneris officio illud arbitror me consecutum esse, ut non aliter a fratre Ambrosio [1], qui e græco in latinum eum vertit, hoc enim maxime quæsitum est: traductus fuerit, quam magistro Nicolao a me traditus fuit imprimendus; exceptis tantummodo epigrammatibus & versibus quibusdam, quos ab illo prætermisissos componendos curavimus eique addendos. Neque vero facile videre potui, quonam modo honeste possem aut munus hoc, quod ut susciperem rogabatis, recusare, aut susceptum quam accuratissime liceret non obire vel ex communi officio, quo tenemur omnes, si possumus aliquid utilitatis in medium afferre, cum præfertim ad studia litterarum pertineret, quarum laudes plures sunt ac majores, quam ut verbis eas quispiam quantumvis disertus sit atque eloquens satis pro dignitate complecti possit, si modo is sim qui ea in re quicquam conferre valeam. Sed adde, quod mihi ut id facerem vos eratis auctores, quorum ea est modestia, probitas, reliquique boni mores ac virtutes cum doctrina non mediocri; nec non etiam amor erga me, atque adeo reverentia quoque, ut nisi malignus atque ingratus esse vellem & injustus, non potuerim non vobis obsequi. Omitto, quod cum multi sint impressores in hac excellentissima in omni rerum genere civitate, ab eo videbam Diogenem imprimendum esse, qui sine controversia cæteris omnibus ejus artificii magistris multum etiam antecedit Nicolao Jensonæ, qui ea est non modo industria, verum etiam probitate religione ac aliis virtutibus, ut ad illustrium virorum & etiam summi Pontificis familiaritatem pervenerit; nec dico, quod intelligebam, nullum sumptum fuisse impedimento, quominus etiam quicquid aliud opus esset ad hanc rem quam optimum paretur, ut cum reliqua essent egregie parata, non esset verum hoc solum esse quod deesset exemplar emendatum, cum rei litterariæ & ubertati optimorum librorum consuleretur. Sed cum his omnibus rationibus facile adductus sim ut morem vobis gererem, illud tamen non dissimulabo, tantæ jocunditati mihi esse videre, quæ fuerit vita uniuscujusque philosophi, quod Diogenes dilucidissime tradidit, ut vel hac re sola facile potuerim persuaderi, ut librum hunc recognoscerem, nedum cum hac in re eadem opera & meæ possem, & vestræ satisfacere voluntati, quos pro vestris meritis tanti facio quanti quos plurimi. Nisi forte vacantes medicinæ cum legant aliquod opus Hippocratis, qui primus medendi præcepta clarissime fertur condidisse, aut Diocli Carystii, qui fama ætateque secundus extitit, aut alicujus alius ejus artis ac scientiæ magistri flagrent cupiditate interdum ut sciant, quæ fuerit patria eorum, qui majores, & reliqua quæ ad ipsorum vitam pertineant; dediti studiis philosophiæ nihil moveantur scire aliquid tale de Platone aut Aristotele aliisque philosophis, quorum aliquod opus legant, cum illi corporibus, hi autem animis, qui longe nobiliores sunt, & curandis & excollandis incubuerint. Quid quod in hoc libro continetur etiam origo philosophiæ, ut aucta fuerit, ut ad summum perducta, quot partes habeat & quas, cum sententiis uniuscujusque philosophi, & factis egregiis, atque adeo ita ut hæc omnia

[1] Is est Ambrosius Traversarius, Genera- Græceque peritus, ac in Concilio Basileensi
lis perpetuus Congregat. Camaldul., vir Latine summopere clarus.

omnia tanquam in pictura proposita tibi liceat intueri? Ergo si a Diogene unum horum tantummodo traditum esset non invitus perlegerem, cum hæc omnia sit complexus, non libenter legam? Ego vero ipsum etiam libentissime & legi & lego; ex quo non modo cognitionem multarum rerum consequor, quæ mihi summopere placent; verum etiam copiam exemplorum, qualia ex summis viris in omni genere scientiæ præstantibus haberi decet. Quod si non omnia probanda sunt quæcunque tradiderint omnes hi philosophi; mihi tamen jocundum est videre qui fuerint Academici, qui Elienses, qui Italici philosophi, & alii: item quid unusquisque senserit, & cur, & ex erroribus aliorum videndis sit, ut veritatem melius percipiam, & in ea validius etiam animus confirmetur. Quæ omnia etiam aliis quicumque hunc librum accurate perlegerint non dubito cum summa jocunditate eventura; cum præsertim mendæ sublata fuerint & corruptiones, quibus plerunque lectores adeo graviter offenduntur, ut vel eis solis a legendo prorsus deterreantur; & omnia ita sint distincta, ut ad ea intelligenda lecturis nulla difficultas sit futura. Unum tamen velim nemini occultum esse etiam in græco quadam esse loca ubi aliquid desit; quibus exceptis nihil esse arbitror, quod non recte sese habeat. Accipietis ergo recognitionem nostram ea mente qua vobis datur; & ita accipietis, ut si non omnibus partibus fuerit absoluta, non voluntatem, sed facultatem defuisse existimetis. Valete. Venetiis, pridie idus Augusti MCCCCLXXV.

Fratri Ambrosii in Diogenis Laertii opus ad Cosmam Medicem
EPISTOLA.

Volventi mihi quadam græca volumina venit ad manus Laertii Diogenis de Philosophis prolixum opus. Id, etsi auctori plus in legendo studii, quam in scribendo diligentia fuisse ex ipsa lectione deprehenderam, quia tamen varia erat historia, & plurima cognitu necessaria continere videbatur, latinum facere amicis maxime id fieri orantibus statui. Quamquam enim sacris transferendis jampridem studium omne tempusque devoveram, atque id religionis instituto magis consentaneum; ab hoc tamen veluti curriculo modice deflectere, ut studiosis morem gererem, haudquam reprehensibile existimavi: immo hoc ipso labore meo fore, ut christianæ pietatis & gratiæ dignitas magis patesceret, ac per id fides in Deum promptior ac ardentior surgeret, ratio verissima suadebat. Quando enim inter illos, qui sapientiæ sæcularis fuere principes, tanta de Deo, rebusque & divinis & humanis opinionum concertatio est, ut se invicem destruant, neque ubi consistas reperire possis; majore profecto alacritate animus divinæ dignitatis amplectitur gratiam, atque ad fontem veritatis accurrens veteris squalorem miseratur erroris. Etsi enim apud illos sparsim probabilia quadam & veritati consona invenire est, mens tamen tanta opinionum varietate fatigata libentius & gratius intra cubicula veritatis se recipit, & divinis libris ac litteris hauriendis majori deinceps desiderio inhiat, & ipsa tamen quæ apud nobiliores quosque philosophos de Deo, de cælo, corporibusque cœlestibus, de natura rerum subtiliter ac vere disputata sunt, veritati christianæ maxime astipulantur. Merebatur enim profecto tam egregia indagandæ veritatis intentio, opera illa tam acris, adeo celebre studium sudoris sui fructu non usquequaque destitui; Deo id permittente, ut illorum quoque testimonio fides vera firmamentum ac robur acciperet. Mul-
ta

ta in his & dicta graviter & facta constanter invenias, ut non modo ex illorum libris fidem inviolabilis veritas capiat, verum exemplis quoque religioni nostræ incitamentum virtutis accedat. Quam scdum enim quamque plenum dedecoris est, si christianum hominem & de Deo suo pendentem, & cui æternæ vitæ spes certa sit, virtuti & continentia dare operam pigeat; cum gentiles viros & a veri cultu Dei ac religione longe alienos, probitati, modestiæ, frugalitati, cæterisque id genus animi humani ornamentis impensius studuisse comperit. Pleraque exempla hujusce pene dixerim Evangelicæ perfectioni proxima sunt, ut pudendum vehementer & erubescendum sit, si id minus exhibeat Christi, quam mundi philosophus, plusque in gentili pectore possit amor gloriæ inanis, quam in animo christiano religiosæ pietatis affectus. His atque hujusmodi rationibus facile mihi persuasum est, ut hoc traducendi munus non modo ut inutile non aspernarer, seu ut noxium fugerem, sed contra penitus, ut commodum & necessarium constanter aggrededer. Nempe si quem forte plus æquo ejusce hominum admiratio rapiat, eorumque gesta nostratis philosophiæ præferre seu conferre etiam exemplis velit, id quod solum ferme timemus; is leviter admonendus erit, solidam potius virtutem, quam adumbratam virtutis imaginem admiretur: etenim ipsi, quos stupet, quam miserabili interdum lapsu corruerint ex ipsa lectione docebitur. Tibi itaque, Cosme, vir humanissime, & christianæ nobilitatis decus, hoc opus dedicatum fuit, qui & auctoritate tua in primis nos ad illud impulisti, & gentilis ac nostræ philosophiæ peritissimus, quanta sit utriusque doctrina & dignoscere facileque & dijudicare consuevisti. Neque id modo, verum & de labore ipse nostro permitto, quo maturitati gravitatisque judicii conjuncta benivolentia singularis errata nostra faciliore donabit venia, verecundiæque consulet nostræ, quæ severiorem censuram reformidans eundem & censorem & patronum habere cupit. Sane quum versus plurimos & diversos tum alienos tum suos Auctor interfert, quod abhorrere videtur a gravitate historiæ, illos traducere consulto omisi; ita tamen ut nihil deesse ex textu necessario sim passus. Simul & rauca vox prolixam cantionem, ad quam nequaquam sufficisset, declinavit, ne risum moveret audientibus. Plura quidem inserta sunt parum pudice tum dicta, tum facta, & quæ pudorem exagitent; sed illa quoque non omitti & lex interpretandi & vera suasit oratio. Sed satis ista superius: ut, si qua superflua æstimaveris, jure tuo refecabis. Vale.

